

Conferència del Cercle d'Economia

Túnel d'Envalira: Tancarà el Pas?

18/04/2002

Conferenciants:

Sr. Miquel Alís

Sr. Jean Jacques Carrié

Preguntes:

P: Sr. Carrié, quin percentatge representa la possible pèrdua de gent de pas diari sobre l'actual aflluència de turistes del Pas de la Casa, sense túnel?

Sr. Carrié: Personalment, a escala del comerç, crec que amb aquest túnel segur que hi perdrem molt. El percentatge, no el sé. Ara, al Pas de la Casa s'ha de treballar perquè quedi molt bé, perquè la gent vingui i es quedi. Però és segur que aquest túnel ens farà perdre gent. Nosaltres, ara, hem de treballar i fer el màxim possible perquè tot el que s'ha dit abans, pel que fa a les senyalitzacions de la rotonda i tot això, estigui ben fet, perquè la gent que pugui al Pas de la Casa tingui la llibertat o de marxar cap a Andorra o de quedar-se al Pas de la Casa.

Sra. Puigsubirà: I creieu que una bona planificació podria ajudar a recuperar o a compensar aquesta pèrdua?

Sr. Carrié: Sí, jo crec que en tot el que s'ha dit abans respecte del túnel hi ha una part positiva per al Pas de la Casa. En això, hi estic d'acord. Però si ho fem bé, és possible que sí que ens puguem recuperar i és possible que sigui bo per al Pas de la Casa. Però crec que s'ha de fer treballant tota la gent del Pas de la Casa amb el Comú i el Govern, perquè tota aquesta planificació, organització de sortida, d'entrada, senyalització i tot estigui ben organitzat i ben fet. Ara, el túnel ja està fet i s'ha de funcionar amb el túnel, tot i que veig una mica difícil que la gent que marxi d'Andorra i que surti del túnel pel costat de França, en una rotonda francesa, torni a pujar cap al Pas de la Casa; aquesta gent no passarà per dins del Pas de la Casa, és una clientela que perdrem obligatòriament. Parlo únicament des del meu punt de vista, personal i de comerciant.

Si ho fem bé, si ho arreglem bé, si tenim una bona senyalització, si el Pas de la Casa funciona, si és més comercial i professional, aquest túnel, tirem-lo endavant. Potser la gent dirà: "Ens agrada el Pas de la Casa, perquè allà ho trobem tot, hi ha de tot". I així, pot ser que aquesta gent es quedi al Pas de la Casa.

Sra. Puigsubirà: Una segona pregunta adreçada a qualsevol dels conferenciants que vulgui respondre-la.

P: Els vehicles que arribin a l'hivern, ja sigui des de Soldeu o des de França, amb cadenes, on se les trauran abans d'entrar al túnel?

Sr. Alís: Aquí, segons heu pogut veure en un dels plànols que he deixat a les taules, a cada costat abans del túnel hi ha una zona expressa per treure i posar cadenes. A l'entrada de cada costat. Està marcat en un dels dos plànols: hi ha una zona destinada a treure i posar cadenes. Per això, hi haurà gent que potser s'estimarà més guardar les cadenes i passar pel port.

Sr. Carrié: Si puc fer un comentari: ara pugem de Tolosa al Pas de la Casa en una hora i mitja, i trigarem una hora per posar les cadenes a l'Hospitalet, treure-les davant del túnel, tornar a posar-les a la sortida del túnel i tornar a treure-les a l'entrada d'Encamp o de Soldeu.

Sra. Puigsubirà: És a dir, que també s'ha previst on tornar a posar les cadenes a la sortida del túnel en cada costat.

Sr. Alís: Està previst a tots dos costats. Hi ha una zona per posar i per treure cadenes. I crec que això passa a tots els túnels de muntanya.

P: On serà la duana andorrana? Com a mínim, sembla ser que es traslladarà i serà una duana conjunta, quan es traslladi la duana francesa. Però provisionalment, o fins que això no es faci, on serà la duana andorrana?

Sr. Alís: La duana andorrana, tal com us he dit abans —i avui s'ha acordat al Consell General—, serà a dos quilòmetres més per sota de la rotonda que hi ha. La rotonda, avui, està a set-cents metres del Pas de la Casa, i la duana estarà a dos quilòmetres més avall. És una duana conjunta, Andorra i França, però de moment, abans que no estigui construïda, crec que estarà al mateix lloc. Això serà un avantatge. Sabeu, com ja he dit quan us he parlat del problema amb França, que de moment no hi haurà una sortida directa per la rotonda, és a dir, que qui vingui per Andorra haurà de tornar a pujar per un accés —que de moment és provisional i jo espero que sigui definitiu— que torna a pujar cap al Pas de la Casa. I llavors tornarà per la nacional 22 i tornarà a baixar per davant de les duanes andorrana i francesa.

Sra. Puigsubirà: I els camions de mercaderia que entren a Andorra?

Sr. Alís: Jo suposo que és el mateix, perquè els que entren a Andorra pujaran per la nacional 22. De moment, no podran agafar la rotonda, hauran d'entrar per la duana francesa o la duana andorrana, i si volen agafar el túnel, tornaran a baixar cap al túnel. Això és amb l'accés provisional que hi haurà mentre no estigui arreglat el problema de la rotonda. Quan el problema de la rotonda estigui arreglat, crec que hauran de fer el mateix, hauran de passar per la duana. En aquest moment, aquesta duana conjunta no està construïda i no us puc dir el temps que tardaran a construir-la.

Sr. Muntaner: El que passa és que això pot plantejar un problema, és a dir, la duana francesa continuaria al mateix lloc, per ara. Aleshores, això podria voler dir que el turista que ve al Pas de la Casa, compra i se'n va, passa per la duana, mentre que el turista que puja directament d'Andorra la Vella no passa per la duana.

Sr. Alís: El problema és a partir del moment en què la rotonda estigui en funcionament. A partir del mes d'octubre, quan la rotonda estigui en funcionament, molta gent passarà per la rotonda i baixarà, o sigui que aquest és un problema que l'ha de solucionar França. I suposo que França ho té solucionat.

Sr. Alís: Aquí he sentit una altra pregunta: a veure qui pagava aquesta duana conjunta.

Això és un problema de l'Executiu, i suposo que ho paguen conjuntament, tots dos països. Potser paga Andorra, no ho sé. Aquesta és una pregunta que no us puc respondre, és em sap greu. Jo entenc que cadascú ha de pagar la seva part, tot i que quan s'havia parlat d'un projecte de duana al costat de la sortida del túnel de Puymorens, a baix, aquella plataforma, em sembla que la pagava Andorra, quan s'havia previst fer-la a baix, al peu de la solana. Això és el que vaig sentir en aquell moment.

Sr. Muntaner: El peu de la solana oblidaria els que vénen pel Puymorens.

Sr. Alís: Sí, però llavors hi havia la carretera. La plataforma conjunta s'havia previst a baix.

Què passarà amb els del Puymorens? No ho sé, però està clar: suposo que el vuitanta per cent dels qui puguen a Andorra venint per França passaran pel costat de l'Hospitalet.

P: Què passarà a l'altre costat del túnel, és a dir, a Grau Roig, o fins i tot a les Bordes d'Envalira i a Soldeu?

Sr. Muntaner: No puc dir gran cosa sobre això. Jo havia sentit comentar que una sèrie de persones havien comprat terrenys per sota la Burna, perquè em sembla que la Burna és comunal. El Miquel està molt més assessorat i deu saber-ne més. Jo només m'he assabentat d'alguna "moguda" en aquest sentit i no puc dir més.

Sr. Alís: Des de la sentència de Concòrdia, des de les Bordes d'Envalira, és a dir, al principi de la recta d'Envalira, on hi ha aquelles bordes, d'allí cap a amunt, cap a Grau Roig, és comunal. Són terrenys comunals i propietat del comú d'Encamp, és a dir, allà no hi ha cap particular que hagi pogut comprar cap terreny, perquè són terrenys comunals. Els que hi ha per sota són terrenys privats i són de propietaris de Canillo, perquè es troben dins de la parròquia de Canillo. I a part hi ha un prat a l'altre costat del riu que és una propietat que té una part dins de Canillo i una part dins d'Encamp, perquè la línia de creus passa —si ho veieu— entre una borda i una cabana que hi ha a l'altre costat del riu. Baixa la línia de creus que divideix la parròquia d'Encamp amb Canillo.

D'Encamp a aquella zona no hi ha cap propietat privada; es troben totes a baix. Sobre el que passarà a l'altre costat —en parlàvem a la taula—, aquests dies es parla molt de fer un lligam entre les estacions de SAETDE i de ENSISA. Jo també penso que és bo, però no ens hem de precipitar, perquè allà hi ha la

zona de concòrdia. El que es faci en aquella zona, al mig de les dues estacions, s'ha de pensar —aquí a Andorra patim alguna vegada de no pensar prou els projectes—, perquè és una zona molt maca i no l'hem de fer malbé, però també és cert que l'hem d'aprofitar.

A mi no em sap greu que s'estigui potser dos o tres anys pensant en què es farà en aquella zona, però ja sigui una estació d'esquí, ja siguin altres coses, ho hem de pensar. I cada dia més, hem d'anar amb compte de no malmetre les muntanyes, de no fer-les malbé. Però, d'altra banda, també entenc que allò s'ha d'aprofitar. De manera que penso que el millor serà si passem un any, dos anys, tres anys pensant-ho.

P: Què hi ha previst que hi hagi a la boca del túnel del costat francès? No s'hi construirà res? No hi haurà comerços?

Sr. Alís: Al costat francès hi ha una zona reservada —està una mica marcada en aquests plànols— per als serveis del túnel, però en cap moment —que és el que ens havíem pensat en un principi— no està reservada per a cap tipus de comerç. Es parlava d'un hotel, es parlava de comerços, però aquella zona està reservada. A més, amb la Llei d'ordenament del territori, avui el Pas de la Casa ha quedat limitat, i en una frontera tot es pot construir en l'interior d'aquesta línia, una línia —no sé com explicar-ho— que va una mica més enllà del que és la urbanització del Pas de la Casa. Allà dins, encara s'hi pot construir, però fora, amb la llei que es va aprovar de l'ordenament del territori, no es pot construir. Però tampoc no s'hi pot construir —al principi ens ho pensàvem—, perquè si veieu els plànols que hi ha aquí, amb la modificació de la frontera, hi ha el viaducte, i de cada costat del viaducte s'havien reservat uns 22 metres. Alguns de nosaltres havíem pensat en cert moment que allò s'havia reservat per construir, però no s'hi pot construir. Aquella zona només serà enjardinada, servirà per posar-hi la neu, etc., però no es podrà construir de banda i banda del viaducte i tampoc al costat del túnel; hi ha un espai entre el túnel i la urbanització del Pas de la Casa. No sé si he contestat la pregunta.

Sra. Puigsubirà: I ara sembla que hi ha una pregunta que està adreçada a mi.

P: Com es veu el túnel des de dalt del port?

Sr. Alís: Per sota.

Sra. Puigsubirà: Pel que fa a les benzineres, crec que els vehicles que passaran pel cap del port d'Envalira seran molts menys dels que hi ha en l'actualitat, o sigui que el negoci de les benzineres sí que es veurà afectat i suposo que com a mínim alguna d'elles tancarà. D'altra banda, pel que fa al negoci de l'hoteleria, la clientela que s'està al port d'Envalira és una clientela molt peculiar. L'hotel que hi ha allà dalt al port és un hotel que està aïllat. Passades les cinc o les sis de la tarda, a l'hivern, hi passen pocs cotxes, aleshores l'oferta ja s'ha hagut d'adreçar a un segment molt peculiar: el segment del boig de l'esquí, és a dir, el senyor que gaudeix estant a pistes abans que aquestes obrin —a quarts de nou del matí— i que esquia fins que tanquen. I és clar, després de tantes hores d'esquí normalment prefereix descansar i preparar-se per a l'endemà, amb la qual cosa suposo que aquesta clientela no variarà.

P: El túnel és positiu per al Pas, això és evident. Però aquest fet no pot ser perillós, en el sentit que pot portar a un desenvolupament urbanístic i econòmic descontrolat?

Sra. Puigsubirà: Qui vol començar? Sr. Muntaner.

Sr. Muntaner: Fa un parell de dies vam fer una reflexió amb una persona que ha estudiat turisme a Girona i havia de presentar un projecte de fi d'estudis. Com que aquesta persona coneixia bé el Pas de la Casa, li va dir al seu tutor que volia presentar un projecte sobre l'arranjament del Pas de la Casa, i el seu tutor li va dir que aquest tema no li servia, perquè el Pas de la Casa és inarranjable. I jo vaig quedar sorprès. Però aquesta és la resposta que li va donar el tutor i aquesta persona no va poder fer el projecte amb aquest tema.

Em sembla que al Pas de la Casa hi ha un desgavell urbanístic important i, és més, diria que al Pas de la Casa poca cosa més es pot fer; hi queden algunes parcel·les més per edificar. Ara, tal com deia el company, el Miquel Alís, em sembla que el límit va fins vora la boca del túnel, 22 metres, i em sembla que fins allà podria créixer una mica, però difícilment creixerà més.

De tota manera, en aquest sentit —i aquesta segona part de la meva resposta li agradarà més al company Miquel—, el Pas de la Casa s'ha malmès molt; no és que sigui maco, però diria que hi ha una certa tendència a arreglar-ho, és a dir, hi ha una sèrie d'edificis que els hem empedrat, hi ha edificis on han posat fusta... I crec que anirem millorant-ho, sobretot si insistim en el fet que es pot edificar poca cosa més.

No crec que es puguin fer grans desgavells pel que fa al Pas de la Casa, i hem d'anar millorant. I insistint una mica o repetint el que he dit en el meu petit parlament, és tasca dels qui tenim interessos al Pas de la Casa de moure'ns i de fer moure qui s'hagi de moure. No podem pretendre que ens ho facin tot, també ens hem de moure nosaltres. El que hem de fer és moure'ns i empènyer perquè es moguin. No sé si hi voleu afegir alguna cosa.

Sr. Alís: Gràcies, Jordi.

El Pas de la Casa és una aglomeració que tots els que som aquí crec que ens estimem, si no, ja no seríem aquí per parlar del Pas de la Casa. Jo no hi tinc ni comerç, ni hotel, ni propietat, al Pas de la Casa, però me l'estimo, i potser me l'estimo des dels primers anys en què vaig entrar al Comú, fa bastants anys, no diré quants. Quan era conseller del Comú, durant la nit anàvem a estirar les mànegues perquè la gent hi tingués aigua, com a conseller de Comú teníem uns grups que fèiem la llum al Pas de la Casa, i anàvem donant-la per sectors. Crec que és a partir d'aquell moment quan vaig començar a estimar aquesta parròquia.

Quan es va parlar de la Llei d'ordenament del territori al Consell General, jo vaig defensar sempre que el Pas de la Casa no havia de quedar tancat, és a dir, s'hi havia de poder continuar construint perquè no fos un poble mort, un poble que en el moment en què hi poses una muralla tot al voltant és mort. Jo penso que tot poble ha de poder continuar vivint, és a dir, ha de poder engrandir-se. No dic de fer deu edificis cada any, sinó de tenir la possibilitat de poder continuar anant endavant. I aquí parlaré potser una mica en contra dels urbanistes, de gent que hi entenen més que jo.

El Pas de la Casa s'ha fet de tal manera... Abans de continuar, m'agradaria dir una cosa: una vegada, quan es parlava d'urbanitzar els Cortals d'Encamp, va sortir una persona que va dir: "Sobretot, no hi feu un altre Pas de la Casa". Jo no vaig poder aguantar-me, vaig demanar la paraula i vaig dir: "Tant de bo poguéssim fer un altre de Pas de la Casa. El Pas de la Casa, representa avui per a Andorra —ho parlàvem a taula— un 25 o un 30% de l'economia del país. Tant de bo en poguéssim fer un altre".

Crec que qui té tot el mèrit del Pas de la Casa no són els polítics, que tampoc no hi han intervingut per a res, sinó els habitants del Pas de la Casa, perquè són ells qui l'han fet: els propietaris, els que hi treballen. Han passat de ser un poble on hi havia quatre barraques a ser el que és avui. Ja hem vist les botigues que tenim aquí, que no tenen res a envejar a les botigues que hi ha a Escaldes o a Andorra. Penso que si els polítics i els urbanistes haguéssim hagut de fer el Pas de la Casa, no funcionaria tan bé com funciona avui. I m'aturaré aquí.

Sra. Puigsubirà: Ara hi afegiré un parell de preguntes que m'ha fet arribar un soci del Cercle que no ha pogut assistir aquesta nit al sopar, però que volia tenir una resposta a les seves inquietuds.

P: La primera és: un cop estigui acabat el túnel i arribi la primera nevada, qui s'ha d'encarregar de netejar la carretera del port?

Sr. Alís: El Govern, és clar. La carretera del port, la neteja el Govern. Del manteniment del túnel i els accessos se n'encarrega l'empresa concessionària.

P: Per motius de seguretat, caldrà mantenir una via alternativa oberta?

Sr. Alís: Jo ja ho he dit abans: per a mi, el port d'Envalira ha de continuar obert, com ho ha estat fins ara i en les mateixes condicions en què ho ha estat fins ara. Això és el que penso jo. El que passarà una vegada s'hagi obert el túnel, crec que serà una altra cosa, perquè ja ho hem vist amb el túnel de Puymorens. Espero que no arribem a l'extrem del Puymorens, que allà, quan hi ha una mica de vent, ja posen la neu al mig de la carretera i has de passar pel túnel. Espero que no sigui així. Jo he estat vuit anys cònsol d'Encamp, i pujava al Pas tres o quatre cops per setmana, i potser en aquests vuit anys vaig estar només tres o quatre dies sense poder pujar-hi.

Els que sou de dalt sabeu que els dies que es tanca el port d'Envalira són mínims i espero que continuïn sent-ho, tot i que això genera una despesa, però crec que el Govern té l'obligació de continuar obrint el port d'Envalira com ho ha fet fins ara. Potser hi ha hagut moments en què els obrers del port s'han arriscat una mica massa, en el cas de mal temps; solament en aquells dies, potser, es podria deixar tancat, i es podria passar pel túnel. Però únicament en aquests dies.

Sr. Muntaner: Jo, bàsicament, estic d'acord amb el que diu el Miquel. L'únic que penso és que la pràctica, de vegades, no és exacta a la realitat que voldríem. I en aquest sentit, sí que penso que en els dies de mal temps, a la nit, el plantejament serà un altre. Però també voldria que aquest plantejament només fos a la nit, és a dir, quan el port es manté obert bàsicament per a tres turistes —i quan dic tres,

no són vint-i-cinc— i per a vint-i-cinc joves que volen anar de festa d'un lloc a un altre, i que poden o no anar-hi, o que poden passar pel túnel.

Sí que ha d'estar bàsicament obert, tot i que pot ser que una nit el tanquin per seguretat. Però hi ha d'haver les pales a punt en cas de necessitat d'anar a socórrer algú, perquè imaginem-nos que, per exemple, a l'hotel de la Maria Josep, si una nit hi ha algú que té una apendicitis al cap del port, el metge ha de poder anar al cap del port. I això és el que passa ja avui: el dia que tanquen el port, si algú té un mal de panxa molt fort i el metge diu que aquesta persona s'ha de traslladar a Andorra, aquella persona, a les tres del matí, es posa en una ambulància, una pala es posa davant i una altra al darrera, i passen el port a les tres del matí quan oficialment i de cara a tothom aquest està tancat. Però pel port s'hi passa, o sigui que, en aquest sentit, l'assistència ha estat bona.

Sra. Puigsubirà: I la segona pregunta d'aquest soci és:

P: Segons expliquen fonts properes al Govern, el motiu confessable per fer el túnel d'Envalira és que l'aeroport de Tolosa estarà mitja hora més a prop d'Andorra. Quin comentari li mereix aquesta explicació?

Sr. Alís: Jo me la trauré de sobre, aquesta pregunta, ja que tenim un membre que d'aquí pocs dies estarà al Govern. A veure si ens pot contestar ell.

Perdona, és broma. Però sí que aprofitaré per felicitar-te.

Sr. Xavier Muntaner: Moltes gràcies. Perdoneu, ja que no m'he pogut presentar aquest vespre. No, no, seré breu. També aprofitaré per agafar soltesa, que em farà falta, i t'agraeixo que em vulguis deixar la paraula. Però, com entendràs, agafaré responsabilitats quan les hagi d'agafar, tot i que accepto el repte.

Gràcies.

Sr. Alís: Sobre això que Andorra estarà mitja hora abans: Andorra estarà, jo diria, deu minuts abans pel túnel. Hem guanyat vint minuts amb la nova autopista que han obert, és a dir, que vint d'aquí, deu d'allà i deu de més lluny fan que tinguem Tolosa a una hora i mitja d'Andorra la Vella, en hores de poc trànsit.

Sr. Muntaner: El Pas de la Casa no ha guanyat res.

Sr. Alís: En aquest cas, no. Ara estem parlant d'Andorra la Vella.

Sra. Puigsubirà: Algú té alguna pregunta més?

Moltes gràcies a tots i espero que fins a la propera.
